

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2023 - 2024

Α΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 22 Μαΐου 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Α004

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90 λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου απαντήσεων να συμπληρώσετε όλα τα κενά με τα στοιχεία που ζητούνται.
2. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από **ΤΡΙΑ (3) ΜΕΡΗ**.
3. **Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα.**
4. **Να μην αντιγράψετε τα θέματα** στο τετράδιο απαντήσεων.
5. Να μη γράψετε πουθενά στις απαντήσεις σας **το όνομά σας**.
6. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα **μόνο με μπλε πένα ανεξίτηλης μελάνης**.
7. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (30 ΜΟΝΑΔΕΣ)

A1. Κάθε στοιχείο της στήλης Α΄ αντιστοιχεί με **ένα (1)** στοιχείο της στήλης Β΄. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς της στήλης Α΄ και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της στήλης Β΄ που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύουν **δύο (2)** στοιχεία.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Στασίνος	α. Αρχιτέκτονας Κλασικής εποχής
2. Κίμωνας	β. Θεωρικά
3. Μνησικλής	γ. Ιστορικός Κλασικής εποχής
4. Περικλής	δ. Κύπρια έπη
	ε. Ανταλκίδειος ειρήνη
	στ. «Και νεκρός ενίκα»

(4 x 2,5μ. = 10 μονάδες)

A2. Να τοποθετήσετε τα πιο κάτω ιστορικά γεγονότα της αρχαίας κυπριακής Ιστορίας στη σωστή χρονολογική σειρά, αριθμώντας τα από το 1 μέχρι το 4 και **ξεκινώντας από το αρχαιότερο**. Η απάντησή σας να γραφεί **στο τετράδιο απαντήσεών σας**.

- α.** Επανάσταση του Ονήσιλου
- β.** Προσάρτηση της Κύπρου στο κράτος του Μ. Αλεξάνδρου
- γ.** Ίδρυση κυπριακών βασιλείων από τους Μυκηναίους
- δ.** Υπογραφή της Καλλίειου Ειρήνης

(4 x 2,5μ. = 10 μονάδες)

A3. Να συμπληρώσετε την κάθε μια από τις πιο κάτω προτάσεις με μια από τις τρεις επιλογές που ακολουθούν, ώστε να σχηματιστεί μια ιστορικά ορθή πρόταση. Να γράψετε **στο τετράδιο απαντήσεών σας** τους αριθμούς των προτάσεων και δίπλα από τον καθένα το γράμμα που απαιτείται για τη συμπλήρωση.

- 1.** Η Συμμαχία της Δήλου αποτέλεσε την πρώτη προσπάθεια συνασπισμού ελληνικών πόλεων κατά
  - α.** των Περσών.
  - β.** των Φοινίκων.
  - γ.** των Χετταίων.

2. Οι Κύπριοι βασιλιάδες βοήθησαν τον Μ. Αλέξανδρο στην πολιορκία
- α. της Χαιρώνειας.
  - β. της Πέλλας.
  - γ. της Τύρου.
3. Στα «Τζιελλάρκα» της νεκρόπολης της Σαλαμίνας θάβονταν
- α. οι ευγενείς.
  - β. οι κοινοί θνητοί.
  - γ. οι βασιλείς.
4. Ένα γεωγραφικό χαρακτηριστικό του θεσμού της πόλης-κράτους ήταν
- α. το άστυ.
  - β. οι λειτουργίες.
  - γ. το πολίτευμα.

(4 x 2,5μ. = 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

B1. Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων.

α. Κατακτητές της Κύπρου κατά την Κυπροαρχαϊκή εποχή
(δύο [2] κατακτητές, δύο [2] αίτια κατάκτησης της Κύπρου)

(7 μονάδες)

β. Β΄ Ελληνικός Αποικισμός

(δύο [2] αίτια, δύο [2] συνέπειες, μία [1] διαφορά από τον Α΄ Ελληνικό Αποικισμό)

(8 μονάδες)

B2. *Τόσο ο Φίλιππος Β΄ όσο και ο Ευαγόρας Α΄ έθεσαν ως πολιτικό τους στόχο την ισχυροποίηση του κράτους τους, της Μακεδονίας και της Σαλαμίνας, αντίστοιχα.*

Σε κείμενο 120-140 λέξεων (με πρόλογο, κύριο μέρος, επίλογο) να παρουσιάσετε τεκμηριωμένα **δύο (2)** ενέργειες του Φιλίππου Β΄ και **τρεις (3)** ενέργειες του Ευαγόρα Α΄ που οδήγησαν στην ισχυροποίηση του κράτους τους. Στη συνέχεια, να εξηγήσετε την κατάληξη των προσπαθειών τους.

(20 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (35 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Να μελετήσετε με προσοχή τα παρακάτω παραθέματα και να απαντήσετε σε **ΟΛΑ** τα ερωτήματα.

Γ1.

Όταν, με τον κοινό αγώνα, απέκρουσαν τους βαρβάρους (Πέρσες), οι Έλληνες, όσοι είχαν συμπολεμήσει και όσοι είχαν αποτινάξει τον ζυγό του Μεγάλου Βασιλέως, σχημάτισαν δύο παρατάξεις γύρω από τους Αθηναίους και τους Λακεδαιμονίους, που είχαν αποδειχθεί οι ισχυρότεροι από όλους, οι πρώτοι στη θάλασσα οι δεύτεροι στη στεριά. Η μεταξύ τους συμμαχία κράτησε λίγα μόνο χρόνια και Λακεδαιμόνιοι και Αθηναίοι πολέμησαν μεταξύ τους με τη βοήθεια, ο καθένας, των συμμάχων του. Και οι άλλοι Έλληνες, όσοι είχαν διαφορές μεταξύ τους, άρχισαν να στρέφονται προς τον έναν από τους δύο. Έτσι, από τα Μηδικά¹ έως σήμερα και χωρίς διακοπές, πότε κάνοντας σπονδές² πότε πολεμώντας είτε μεταξύ τους είτε με τους συμμάχους τους που αποστατούσαν, προετοίμασαν καλά τη στρατιωτική τους δύναμη και απέκτησαν μεγάλη πείρα με τους κινδύνους του πολέμου.

Οι Λακεδαιμόνιοι δεν επέβαλλαν φόρο στους συμμάχους τους, αλλά φρόντιζαν ώστε να έχουν οι σύμμαχοι ολιγαρχικές κυβερνήσεις, πιστές στη Σπάρτη. Οι Αθηναίοι, με τον καιρό, είχαν υποχρεώσει τους συμμάχους τους – εκτός από τη Λέσβο και τη Χίο – να τους παραδώσουν τα καράβια τους και είχαν ορίσει για όλους ορισμένο φόρο που έπρεπε να πληρώνουν. Έτσι, στην αρχή του πολέμου αυτού (του Πελοποννησιακού), βρέθηκε να έχουν εξοπλισμό πολύ μεγαλύτερο από ό,τι είχαν ποτέ, ακόμα και όταν η συμμαχία τους ήταν άθικτη.

Θουκυδίδης Α, 18-19 – μετ. Άγγ. Βλάχος,
Αντώνης Μαστραπάς, *Η Ιστορία του Αρχαίου Κόσμου και οι πηγές της*, σ. 164,
Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2003 (διασκευή)

¹ Μηδικά: οι Περσικοί Πόλεμοι

² σπονδές: επίσημη συμφωνία, συνθήκη ειρήνης

α. Με βάση το παράθεμα, **(i)** να κατονομάσετε τις **δύο (2)** αντίπαλες συμμαχίες που συγκρούστηκαν κατά τον Πελοποννησιακό Πόλεμο και **(ii)** να αναφέρετε σε ποιον τομέα υπερίσχυε η κάθε συμμαχία.

(5 μονάδες)

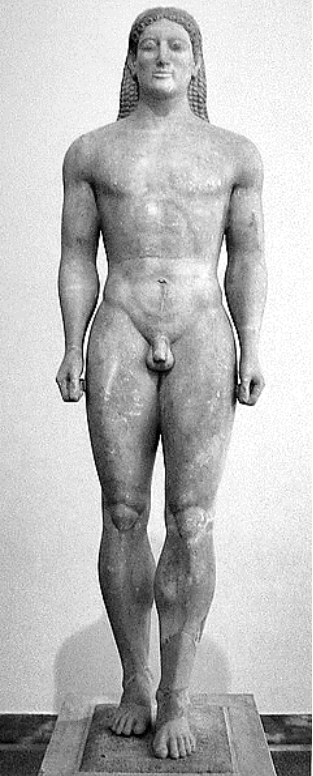
β. Με βάση το παράθεμα, να δηλώσετε **έναν (1)** τρόπο με τον οποίο η ηγέτιδα πόλη κάθε συμμαχίας έλεγχε τους συμμάχους της.

(4 μονάδες)

γ. Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε **τρεις (3)** συνέπειες του Πελοποννησιακού Πολέμου.

(9 μονάδες)

Γ2.

Άγαλμα 1	Άγαλμα 2
	
<p>«Δισκοβόλος», αντίγραφο έργου του Μύρωνα (Museo Nazionale Romano, Ρώμη) https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/art/page_079.html (Ημερομηνία ανάκτησης: 12/05/2024)</p>	<p>Επιτύμβιος κούρος από την Ανάβυσσο της Αττικής (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Αθήνα) https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/art/page_062.html (Ημερομηνία ανάκτησης: 12/05/2024)</p>

α. Να αντιστοιχίσετε τα παραπάνω αγάλματα (1 και 2) με την εποχή στην οποία ανήκει το καθένα:

i. Αρχαϊκή εποχή

ii. Κλασική εποχή

(5 μονάδες)

β. Να αναφέρετε **δύο (2)** ομοιότητες των πιο πάνω αγαλμάτων.

(6 μονάδες)

γ. Να αναφέρετε **δύο (2)** διαφορές των αγαλμάτων που αποδεικνύουν την εξέλιξη στη γλυπτική.

(6 μονάδες)

**ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΘΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ**